

Akkerbouwstudieclub Aardenburg, Biervliet, IJzendijke

‘Neem maatregelen voor restvloeistof en waswater’

De maatschappelijke druk om emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te voorkomen wordt steeds groter en de regelgeving wordt strenger. Leden van de Akkerbouwstudieclub Aardenburg, Biervliet, IJzendijke lieten zich informeren over mogelijkheden om emissie te beperken.

Een kleine veertig akkerbouwers hebben zich verzameld in café Hofzicht in IJzendijke voor een bijeenkomst over emissie; het is een gemiddelde opkomst. De avond wordt betaald vanuit het project Schoon water Zeeland. Daarom gaat er een presentielijst rond. Niet iedereen vindt het nodig om die te tekenen. Delphy doet de uitvoering van het project. De Delphy adviseurs Johnny Remijn en Luc Remijn verzorgen het programma. Ze zijn geen nabije

familie, maar komen wel allebei uit de streek. Johnny Remijn verzorgt de aftrap. Hij geeft uitleg over het project en toont grafiekjes van oppervlaktewater in akkerbouwgebieden in Zeeuws-Vlaanderen waaruit blijkt welke stoffen de norm overschrijden. Metribuzin, de werkzame stof van onder meer Sencor, scoort het hoogst. Tweede staat metolachloor, dat onder meer in Dual Gold zit. Grafiekjes van het water dat uit België komt, tonen een

ander beeld. „Werk verantwoord en wissel middelen af”, adviseert Remijn. „Er zijn steeds minder stoffen beschikbaar. Misschien gaat de EU triazolines verbieden. Dan zijn alleen nog strobilurines beschikbaar. Dan neemt het risico op resistentie toe.”

Overall 75 procent driftarm
Luc Remijn neemt het stokje over en vertelt

dat binnen het Activiteitenbesluit op termijn 75 procent driftreductie voor het hele perceel verplicht wordt. Nu is de vereiste driftreductie 50 procent en voor bepaalde middelen 75/90 procent en 95 procent in 14 meter langs watergangen. Het staat nog niet vast wanneer dit van kracht wordt. Spyrals is het eerste middel dat alleen gespoten mag worden met de technieken die met 95 procent driftreductie. „Dat gaat vaker gebeuren.“ Maar 75procent driftreductie betekent spuiten met een grovere druppel. Dat geeft minder bedekking van het gewas. Vooral met contactfungiciden op opgaand blad met een waslaag, zoals uien, is de bedekking minder effectief. Er zijn vier manieren om daar wat aan te doen. Een is meer water spuiten per hectare. „Wie doet dat?“ vraagt Remijn. Niemand steekt zijn hand op. „Dan is de concentratie van het middel toch lager?“ vraagt Reggie Buijsse. „Ja“, antwoordt Remijn. „Maar door te spuiten met dezelfde dop en druk en wat langzamer te rijden kan de bedekking toenemen. De druppelgrootte verandert daarbij niet. Het is geen goede oplossing om meer water per hectare te spuiten door een één of twee maten grotere dop te kiezen op dezelfde druk. Dan wordt de druppel grover en rolt sneller van het gewas af. Door de lagere concentratie van de druppel wordt het dan alleen maar slechter.“ Remijn vervolgt: „De meesten van jullie rijden niet harder dan 10 tot 12 kilometer per uur toch? Of heb ik het mis?“ Geroezemoes in de zaal. „Oh, jullie vinden dat te hard. Gelukkig!“ De tweede oplossing is het gebruik van hulpstoffen. „Wie doet dat?“ De helft van de akkerbouwers steekt een hand op. Frans Temmerman weet dat bij Squall de grote druppels wel langer op het blad blijven, maar hij vraagt zich af of het middel dan ook wordt opgenomen. Jack Quaak merkt op dat het goed is om wat extra's te doen als je met een grove dop spuit tegen schimmels in uien. Anders is de bedekking onvoldoende. Een hulpstof kan dan een goede oplossing zijn. De derde oplossing is het gebruik van Twindoppen, die naar voren en naar achteren spuiten. Niemand van de aanwezigen heeft die.

Liefhebber van een luchtzak

De vierde oplossing zijn alternatieve driftarme spuittechnieken, zoals WingsSprayer en luchtondersteuning met luchtzak. Een kwart van de zaal denkt wel over de aanschaf van een spuit met luchtondersteuning. „Je moet er wel een beetje een liefhebber van zijn en je niet laten leiden door de wetgeving, anders haal je niet de optimale resultaten met een dergelijk systeem“, waarschuwt Remijn. „Want het is duurder en zwaarder, het geeft wat meer onderhoud en is beperkt in breedte.“ Maar ook het voordeel is groot:

„Het geeft een bijzonder mooie bedekking en met zo'n systeem kun je voor de komende jaren wel zo lang mogelijk nagenoeg alle middelen blijven spuiten.“

In het gebied is één akkerbouwer met een WingsSprayer. Het is al zijn tweede. Niemand weet nog een collega die er een heeft. Een WingsSprayer heeft een vergelijkbare bedekking als een luchtzak. Maar daar hangt ook een prijskaartje aan. De eerste resultaten van proeven van Delphy laten zien dat er veel minder middel nodig is. Remijn kent iemand met een WingsSprayer die bij contactherbiciden in uien tot 45 procent van de dosering ermee spuit. De adviseur waarschuwt de akkerbouwers om zich aan de regels te houden. „Soms zetten ze een helikopter in om een gebied vanuit de lucht te volgen en sturen ze controleurs aan de grond aan om snel ergens te controleren. Bij een overtreding zetten ze je dan zonder pardon op de bon.“

Restvloeistof over gewas

Dan komt hij toe aan de emissie van restvloeistoffen en van het waswater waarmee de spuit is gereinigd. „Wat doen we met restvloeistoffen?“ vraagt Remijn. „Zo veel mogelijk over het gewas spuiten“, antwoordt Temmerman. „Inderdaad. Restvloeistof hoort op het perceel waar je hebt gespoten“, antwoordt de Delphy-adviseur. Op het erf zijn ook voorzieningen denkbaar voor de restvloeistoffen en het waswater, zoals de Phytobac, biofilter of Heliosec. Dat is wel een relatief dure oplossing, die niet voor een gemiddelde akkerbouwer haalbaar is. Het kan ook low budget, vertelt Remijn. Voor 3.000 euro heb je een vloeistoffdichte wasplaats waarbij het water in een strook compost loopt die ernaast ligt. Er liggen er nu vijftiwintig in Zeeland. Niet in het hele land heeft de overheid zulke oplossingen erkend. „Waarom mag zo'n eenvoudige wasplaats wel in Zeeland en niet in andere provincies?“ vraagt iemand. „Geef dat niet het risico dat we die mogelijkheid binnen twee jaar ook weer kwijt zijn? Dan heb je voor niets geïnvesteerd.“ „Zo'n risico is er altijd“,

Frans Temmerman:

„Restvloeistof zo veel mogelijk over het gewas.“

Erik Bonte:

„Phytobac centraal aanschaffen?“

Jack Quaak:

„Grover doppen geven te weinig bedekking tegen schimmels op uien.“

antwoordt Remijn. „De keus is aan jou.“ „Maar je mag op zo'n wasplaats de spuit toch maar twee keer reinigen?“ vraagt een akkerbouwer. „Dat mag op het erf toch ook?“ „Dat klopt“, antwoordt Remijn. „Maar dan hoeft het waswater niet te verwerken en dat is een voordeel.“ „Mag het wel in een bezinkput stromen?“ vraagt iemand anders. „Ja, als die minstens 5 meter van oppervlaktewater af ligt“, antwoordt Remijn. „Wie denkt aan een investering in restvloeistoffen?“ vraagt hij. Een paar handen gaan omhoog. Temmerman wil dit jaar wel een voorziening aanschaffen. Luc van Waes weet het nog niet: „Investeren in waswater is oké. Maar restvloeistoffen gaan over het land.“ „Een rondpompsysteem op de spuit geeft toch meer restvloeistoffen? Want dan zijn er meer leidingen“, reageert iemand. Volgens Remijn is dat niet zo. „Kunnen we zo'n Phytobac ook centraal aanschaffen?“ vraagt Erik Bonte. „Dat kan wel bij de low budget wasplaatsen“, antwoordt Remijn. „Daarvoor kun je je bij Delphy melden.“ ■

Akkerbouwstudieclub Aardenburg, Biervliet, IJzendijke

Honderdtien leden heeft de Zeeuws-Vlaamse Akkerbouwstudieclub Aardenburg, Biervliet, IJzendijke, kortweg ABIJ. De grond in de regio is overwegend zeeklei. De bedrijven zijn gemiddeld vrij groot. Het bouwplan is meestal wat ruimer dan elders. De studieclub organiseert in de winter drie bijeenkomsten, in alle drie de plaatsen een. Dat geldt ook voor de drie veldbezoeken in de zomer. Jaarlijks is ook een excursie waar ook de partners welkom zijn. Bij alle bijeenkomsten is een adviseur van Delphy (voorheen DLV) aanwezig. In de regio zijn diverse andere studieclubs, zoals een wortelstudieclub, een uienstudieclub en een phythophthorastudieclub.